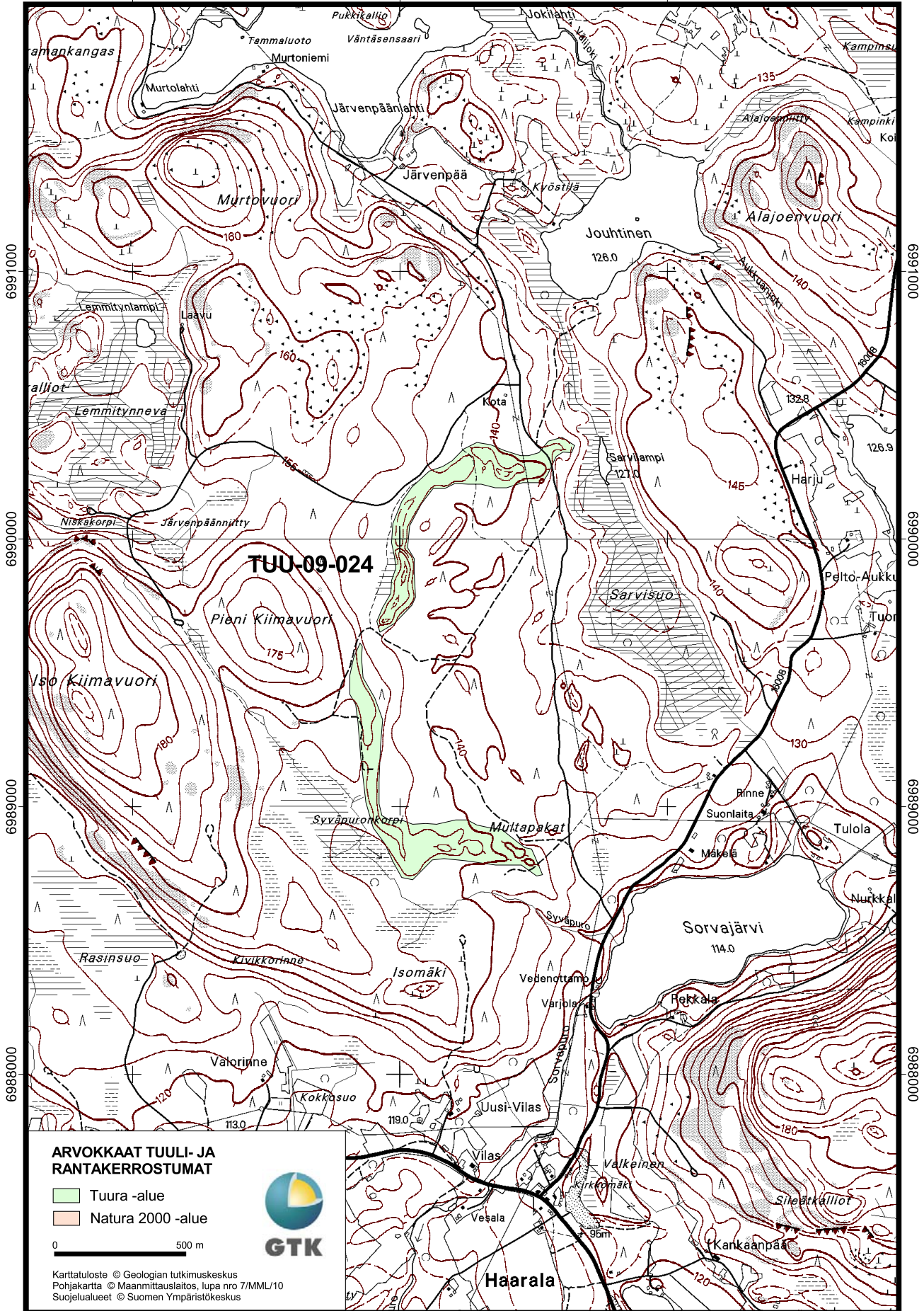

3457000

3458000

3459000

6991000

6990000

6989000

6988000

6991000

6990000

6989000

6988000

ARVOKKAAT TUULI- JA RANTAKERROSTUMAT

- Tuura -alue
- Natura 2000 -alue

0 500 m

Karttatuloste © Geologian tutkimuskeskus
Pohjakartta © Maanmittauslaitos, tupa nro 7/MML/10
Suojelualueet © Suomen Ympäristökeskus

3457000

3458000

3459000

MULTAPAKAT

Viitasaari

Tietokantatunnus: TUU-09-024

Arvoluokka: 4

Muodostuma: Tuulikerrostuma

Pinta-ala: 22,5 ha

Korkeus: 152 m mpy.

Karttalehti: 3311 10

Alueen suhteellinen korkeus: 17 m

3311 11

Muodon suhteellinen korkeus: 7 m

Sijainti: Haaralan pohjoispuolella, 17 km Viitasaarelta kaakkoon.

Geologia

Multapakkojen alueella on hyvin tai melko hyvin kehittynyt, hieman katkonainen paraabelidyyniketju tasaiseksi huuhtoutuneen harjumuodostuman länsireunalla. Dyyniketju muodostaa itään avautuvan kaaren, jonka kokonaispituus on noin 2,7 kilometriä. Yksittäisten dyynien pituus on noin 50-800 metriä ja korkeus 1-7 metriä. Dyyniketjun eteläiset, läntiset ja pohjoiset rinteet ovat paikoin jyrkät. Alueen jyrkkäpiirteisimmät muodostumat ovat dyyniketjun pohjois- ja eteläkärjissä, keskiosa on puolestaan melko loivapiirteinen. Dyynikaaren sisäpuolella on melko runsaasti peittohiekkaa, joka on kerrostunut harju- ja moreenikumpujen päälle. Pääosan moreenikumuista paljastavat hiekan alta näkyvät lohkaaret, mutta varsinkin alueen itäpuolella sähkölinjan kohdalla olevat kumpuilevat ja mutkittelevat selänteet vaatisivat tulkinnan tueksi myös syviä leikkauksia tai luotauksia.

Ylin ranta (Yoldiamerivaiheen loppu) on seudulla noin 160-165 metrin tasolla. Dyynit ovat alkaneet kerrostua Ancylusjärvivaiheessa, kun tasaiseksi huuhtoutunut harjualue kohosi vedenpinnan yläpuolelle. Tuulen suunta on ilmeisesti vaihdellut koillisen ja luoteisen välillä.

Biologia

Pohjoisempaa dyyniä ja eteläisemmän dyynin pohjoisosaa peittää suurimmaksi osaksi kuivahkon kankaan varttunut männikkö tai vanhempi kasvatusmännikkö. Eteläisemmän dyynin eteläosa on laajalti hakattu. Aluskasvillisuus on puolukkavaltaista ja seassa on jonkin verran variksenmarjaa, kanervaa ja pieniä poronjäkälälaikkuja. Jyrkemmällä pohjoisrinteillä on enemmän mustikkaa edellisten ohella. Harvakseltaan kasvaa myös hietakastikkaa ja kieloa. Paikoin dyynien laella on myös harmaaleppäpensaita. Itä- ja länsirinteet ovat enemmän toistensa kaltaisia. Alueen erikoisuutena on pohjoisemman dyynin keskikohdan itärinteen tiheä kiolo-puolukkakasvillisuus. Tässä nuoremassa kasvatusmännikössä on myös suhteellisen runsaasti ruohoa ja heinää mm. metsälauhaa, metsätähteä ja oravanmarjaa.

Maisema ja muut arvot

Alue hahmottuu kohtalaisesti ympäristöstä ja näkyy osin lähiympäristön tiestöltä. Maastossa kuljettaessa muodot hahmottuvat paremmin kuin kartalla. Eteläosan hakkuulta näkyy kaakkoon Sorvavuorelle, muuten alue on jokseenkin peitteinen, ja ympäristöstä on näkyvissä lähinnä mäntykangasta. Sisäinen maisema on melko vaihteleva.

Alueella on ajouria ja muutamia tieleikkauksia, ja keskiosassa on pieni aineksenottokuoppa. Eteläosa on hakattu ja aurattu, ja maasto on paikoin pinnaltaan hyvin kulunutta. Alue on kokonaan pohjavesialuetta. Kohdealue on seudulla harvinaisen laaja ja hyvin kehittynyt dyynialue. Varsinkin alueen toistaiseksi lähes ehjä pohjoisosa on maisemallisesti näyttävä ja hyvä käyntikohde.

Kirjallisuus: